

ΤΑ ΓΛΥΠΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

Σχέδιο μαθήματος με προτάσεις για
δραστηριότητες πριν, κατά και μετά την
επίσκεψη της σχολικής τάξης στο Μουσείο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

- Εισαγωγή
- Σύνδεση με τη Σχολική Ύλη
- Υποστηρικτικό Υλικό
- Πριν την Επίσκεψη
- Κατά την Επίσκεψη
- Μετά την Επίσκεψη

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΓΙΑ:

Δημοτικό

Γυμνάσιο

Λύκειο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:

Ιστορία
Εικαστικά
Θεατρική Αγωγή
Πληροφορική
Ν.Γλώσσα
Μαθηματικά
Φυσικές Επιστήμες
Φυσική Αγωγή

Το σχέδιο μαθήματος απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς που ενδιαφέρονται να οργανώσουν μία ανεξάρτητη σχολική επίσκεψη στο Μουσείο της Ακρόπολης και να γνωρίσουν με τους μαθητές τους τα γλυπτά του μεγαλύτερου ναού της Ακρόπολης, του Παρθενώνα.

Το σχέδιο περιλαμβάνει τα απαραίτητα εργαλεία για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας πριν, κατά και μετά από την επίσκεψη με στόχο οι μαθητές να αποκομίσουν τα μέγιστα δυνατά οφέλη.

Αρχικά, παρουσιάζεται η σύνδεση του θέματος με τα μαθήματα του Αναλυτικού Προγράμματος για κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης (Δημοτικό – Γυμνάσιο – Λύκειο). Ακολουθεί το ειδικά σχεδιασμένο πολυμεσικό υποστηρικτικό υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί στην τάξη καθώς και προτάσεις με δραστηριότητες για την προσέγγιση του θέματος πριν και κατά την επίσκεψη. Το σχέδιο μαθήματος ολοκληρώνεται με προτάσεις για δραστηριότητες μετά την επίσκεψη με στόχο τη συνέχιση της μάθησης, την εμπέδωση των πληροφοριών και την ψυχαγωγία των μαθητών.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΑΖΙ ΜΑΣ:

Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης (ΥΣΜΑ)
Γραφείο Ενημέρωσης & Εκπαίδευσης
Μακρυγιάννη 2-4, ΤΚ: 11742
210 9239186

education.ysma@culture.gr www.ysma.gr

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΥΛΗ

Δημοτικό

Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – ΙΣΤΟΡΙΑ - Στα αρχαία χρόνια

- ΕΝΟΤΗΤΑ: ΑΡΧΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΑ - Κεφάλαιο 8: «Η τέχνη της αρχαϊκής εποχής»
- ΕΝΟΤΗΤΑ: ΚΛΑΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ – Κεφάλαιο 23: Ο «Χρυσός Αιώνας» της τέχνης

Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – ΓΛΩΣΣΑ

- ΕΝΟΤΗΤΑ 7: Η ελιά

Γ'- Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

- ΕΝΟΤΗΤΑ Δ': ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ-Κεφάλαιο 1: Δύο διάλογοι στην αρχαία ελληνική τέχνη

Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – ΙΣΤΟΡΙΑ - Στα βυζαντινά χρόνια

- Α' ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΡΩΜΑΙΟΙ - Κεφάλαιο 2: Οι Έλληνες «κατακτούν» τους Ρωμαίους με τον πολιτισμό τους

Ε'- ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ : Μπροστά στις Καρυάτιδες (ποίημα)

Ε'- ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

- ΕΝΟΤΗΤΑ Γ': ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ – Κεφάλαιο 4: Μακέτα-Αρχιτέκτονας-Μακετίστας & Κεφάλαιο 5: Φωτογραφία – Φωτογράφος
- ΕΝΟΤΗΤΑ Δ': ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ – Κεφάλαιο 6: Μουσείο

ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – ΙΣΤΟΡΙΑ

- ΕΝΟΤΗΤΑ Γ': Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ (1821-1830) – Κεφάλαιο 13: Οι αγώνες του Καραϊσκάκη (Ματιά στο Παρελθόν ...Πολύπαθη Ακρόπολη)
- ΕΝΟΤΗΤΑ Δ': Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΝ 19^ο αι.- Η Ακρόπολη, μετά τη συγκρότηση του ελληνικού κράτους, το 1830.

ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – ΓΛΩΣΣΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 16: ΜΟΥΣΕΙΑ – Παρουσιάζω ένα μουσείο που επισκέφτηκα

ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

- ΕΝΟΤΗΤΑ Δ': ΟΙ ΗΠΕΙΡΟΙ – Κεφάλαιο 31: Αξιοθέατα, μνημεία και ιστορική συνέχεια των λαών της Ευρώπης

Γυμνάσιο

Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

- ΕΝΟΤΗΤΑ Δ': ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ (800-479 π.Χ) – Κεφάλαιο 10 : Τέχνη
- ΕΝΟΤΗΤΑ Ε': Η ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ (479-431 π.Χ) – Κεφάλαιο 2: Το Δημοκρατικό πολίτευμα σταθεροποιείται-Ο Περικλής και το Δημοκρατικό πολίτευμα - Κεφάλαιο 5: Η διαδικασία της μόρφωσης – Ο Αθηναίος και η εργασία – Η Αθήνα γιορτάζει
- ΕΝΟΤΗΤΑ Η': ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΕΠΟΧΗ – Κεφάλαιο 3: Η αρχιτεκτονική των κλασικών χρόνων & Κεφάλαιο 4: Η γλυπτική και η ζωγραφική των κλασικών χρόνων

Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

- ΕΝΟΤΗΤΑ 10: ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΜΟΥ

Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

- ΕΝΟΤΗΤΑ 10: ΕΝΑ ΠΡΩΙΝΟ ΣΤΟΝ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ

Λύκειο

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ – ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

- ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙ: ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ – Κεφάλαιο 2: Αρχαϊκή Εποχή & Κεφάλαιο 3: Οι αρχαίοι Έλληνες. Η αρχαία Ελλάδα. Κλασική εποχή (480 – 323 π.Χ)

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ-ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΟΤΕΡΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ-Κεφάλαιο 1: Η κίνηση των ιδεών. Επιστήμη, Στοχασμός και Τέχνη του 19^{ου} αι.

Μουσειοσκευή «Η Ζωφόρος του Παρθενώνα» που δανείζεται από το Γραφείο Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης της ΥΣΜΑ. Για πληροφορίες σχετικά με τον δανεισμό της μουσειοσκευής πατήστε [εδώ](#). ● ● ●

Εκπαιδευτικά έντυπα και βιβλία (pdf) που μπορείτε να βρείτε στο [«Αποθετήριο Εκπαιδευτικού Περιεχομένου για την Ακρόπολη»](#)·:

- [«28η Εκατομβαιώνος. Μια Μέρα με τη Ζωφόρο του Παρθενώνα»](#) ● ● ●
- [«Οι Θεοί του Ολύμπου στη Ζωφόρο του Παρθενώνα»](#) ● ● ●
- [«Τα γλυπτά του Παρθενώνα. 6 μικρές ιστορίες χωρισμού»](#) ● ● ●
- [«ΤΩΝ ΑΘΗΝΗΘΕΝ ΑΘΛΩΝ»](#) ● ●
- [Αφίσες](#) που απεικονίζουν την Ακρόπολη των Αθηνών κατά την αρχαιότητα και τη σημερινή εποχή ● ● ●

Προβολές παρουσίασης

- [«Η Ζωφόρος του Παρθενώνα – Προβολή παρουσίασης»](#) ● ● ●

Βίντεο για τα γλυπτά του Παρθενώνα στον ιστότοπο του Μουσείου Ακρόπολης

- Παρθενώνας. Δυτικό αέτωμα.
 - [Ποσειδώνας](#) (διάρκ.:2:30) ● ● ●
- Παρθενώνας. Νότιες Μετόπες.
 - [Νότια μετόπη 12. Κένταυρος και Λαπιθίδα](#) (διάρκ.:2:29) ● ●
- Παρθενώνας. Ζωφόρος.
 - [Ανατολική ζωφόρος. Λίθος V](#) (διάρκ.:3:55) ● ●
 - [Νότια ζωφόρος. Λίθος III](#) (διάρκ.:1:12) ● ● ●
 - [Βόρεια ζωφόρος. Λίθος XXVII](#) (διάρκ.:2:00) ● ●

Ψηφιακές εφαρμογές που ενισχύουν και εμπλουτίζουν τη μάθηση, όπως:

- [η Ζωφόρος του Παρθενώνα](#) όπου μπορείτε να εξερευνήσετε τα γλυπτά της Ζωφόρου. ● ● ●
- η [Εικονική Περιήγηση στην Ακρόπολη](#) με την οποία μπορείτε να περιηγηθείτε στον Βράχο. ● ●

ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ

Οι προτάσεις και η σειρά παρουσίασης που ακολουθούν είναι ενδεικτικές. Το ίδιο ισχύει και για το υποστηρικτικό υλικό, το οποίο έχει ενσωματωθεί εξ ολοκλήρου στο σχέδιο προετοιμασίας πριν από την επίσκεψή σας.

Είναι στη δική σας ευχέρεια να επιλέξετε ποιο μέρος του προτεινόμενου υλικού θα χρησιμοποιήσετε. Σημειώνεται ότι για τη χρήση μέρους του υποστηρικτικού υλικού απαιτείται η ύπαρξη ηλεκτρονικού υπολογιστή και βιντεοπροβολέα. Σε περίπτωση που δεν διατίθεται αυτός ο εξοπλισμός στο σχολείο σας, μπορείτε να υλοποιήσετε το σχέδιο αξιοποιώντας τη μουσειοσκευή, τα έντυπα και τις αφίσες που προτείνονται.

Επιπλέον, έχετε τη δυνατότητα να προσθέσετε ή να παραλείψετε δραστηριότητες, ή να εστιάσετε περισσότερο σε κάποια από αυτές, ανάλογα με τον χρόνο που μπορείτε να αφιερώσετε, καθώς και με το ενδιαφέρον των μαθητών σας.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ...

- ➡ Τι ήταν ο Παρθενώνας;
- ➡ Σε ποια θεά ήταν αφιερωμένος;
- ➡ Υπήρχαν άλλοι ναοί επάνω στην Ακρόπολη;
- ➡ Πώς είναι η Ακρόπολη σήμερα;
Την έχετε ποτέ επισκεφθεί;

υποστηρικτικό υλικό

Για να δουν οι μαθητές την Ακρόπολη σήμερα και να εξερευνήσουν τον Παρθενώνα:

- Εικονική περιήγηση στην Ακρόπολη (δείτε [εδώ](#))
- Αφίσσα με την Ακρόπολη στη σημερινή εποχή (δείτε [εδώ](#))

Εστιάστε στον Παρθενώνα και συζητήστε με τα παιδιά για την αρχιτεκτονική του, τον συνδυασμό του δωρικού και του ιωνικού ρυθμού, αλλά και τις τρεις ομάδες γλυπτών που στόλιζαν τον ναό: τα δύο αετώματα, τις μετόπες με τα τρίγλυφα αλλά και την ιωνική ζωφόρο που δεν είναι ορατή εξωτερικά.

Μπορείτε να χωρίσετε τους μαθητές σε ομάδες και η κάθε ομάδα να αναλάβει την παρουσίαση ενός από τα μυθολογικά θέματα που συναντάμε στα γλυπτά του Παρθενώνα.

Μην ξεχάσετε να αναφερθείτε και στο εντυπωσιακό χρυσελεφάντινο άγαλμα της θεάς Αθηνάς, ύψους σχεδόν 13 μ., που υπήρχε στο εσωτερικό του ναού!

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Για να γνωρίσουν οι μαθητές τα θέματα που απεικονίζονται στα γλυπτά του Παρθενώνα:

- Μουσείοσκη «Η Ζωφόρος του Παρθενώνα» (δείτε [εδώ](#))
- Εκπαιδευτικά έντυπα
- [«Η Ζωφόρος του Παρθενώνα – Προβολή παρουσίασης»](#)
- Ψηφιακή εφαρμογή: [Η Ζωφόρος του Παρθενώνα](#)
- Βίντεο για τα γλυπτά του Παρθενώνα στον ιστότοπο του Μουσείου Ακρόπολης ([Δυτικό αέτωμα](#), [Νότια μετόπη 12](#), [Ανατολική ζωφόρος. Λίθος V](#), [Νότια ζωφόρος. Λίθος III](#), [Βόρεια ζωφόρος. Λίθος XXVII](#))

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ

Προτείνονται τα παρακάτω βήματα περιήγησης στις συλλογές του Μουσείου Ακρόπολης με επίκεντρο την επεξεργασία του γλυπτικού διακόσμου του Παρθενώνα. Ως αφετηρία προτείνεται να χρησιμοποιήσετε το πρόπλασμα της Ακρόπολης της κλασικής εποχής που βρίσκεται στον χώρο υποδοχής, στο ισόγειο του Μουσείου καθώς και το πρόπλασμα του Παρθενώνα, στο αίθριο του 3^{ου} ορόφου του Μουσείου.

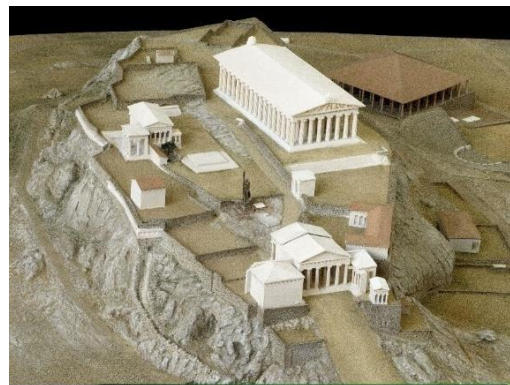
Κατά τη διάρκεια της περιήγησής σας, μπορείτε να εκτυπώσετε και να μοιράσετε στους μαθητές σας το φυλλάδιο εξερεύνησης

«Τα Γλυπτά του Παρθενώνα μέσα στο Μουσείο της Ακρόπολης - Διαδρομές στο Μουσείο Ακρόπολης»

Ισόγειο

- Στον χώρο της υποδοχής στο ισόγειο του μουσείου εντοπίστε τη μακέτα της Ακρόπολης κατά την κλασική εποχή. Παρατηρήστε το Ιερό της θεάς Αθηνάς και τα περίφημα κτήρια που κατασκευάστηκαν στην εποχή του Περικλή, στο β' μισό του

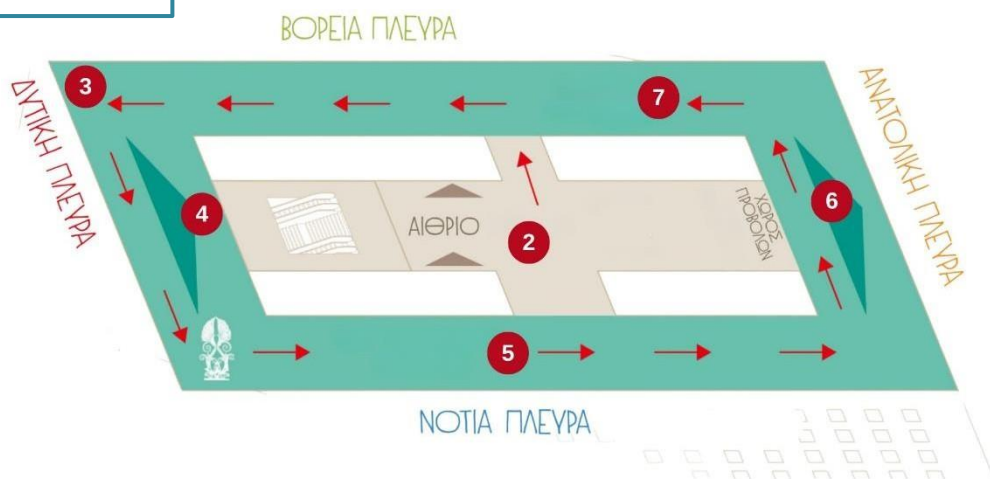

1

5^{ου} αιώνα π.Χ. (μετά την καταστροφή της Ακρόπολης από τους Πέρσες, το 480 π.Χ.) Εντοπίστε στη μακέτα τον Παρθενώνα και συγκρίνετε το μέγεθός του με αυτό των υπολοίπων μνημείων του Ιερού.

Ανεβείτε στον 3^ο όροφο (Επίπεδο 3) και προχωρήστε στο αίθριο της Αίθουσας του Παρθενώνα.

Επίπεδο 3

2

- Δείτε προσεκτικά τη μακέτα του Παρθενώνα. Παρατηρήστε τους δωρικούς κίονες που τον περιβάλλουν αλλά και τις τρεις ομάδες των γλυπτών που στόλιζαν τον ναό: τα δύο αετώματα, τις μετόπες με τα τρίγλυφα (δωρική ζωφόρος) και τα ακρωτήρια, τα γλυπτά που διακοσμούσαν την κορυφή και τις γωνίες των αετωμάτων.
- Ο Παρθενώνας αν και δωρικός ναός είχε κάποια στοιχεία και από τον ιωνικό ρυθμό. Εντοπίστε ένα από τα ιωνικά στοιχεία του, την ιωνική ζωφόρο, η οποία δεν είναι εύκολα ορατή εξωτερικά. Για να τη δουν οι μαθητές και να αντιληφθούν τη θέση της, θα πρέπει να σκύψουν και να κοιτάξουν πίσω από την εξωτερική κιονοστοιχία του ναού.
- Μπορείτε επίσης να αντιληφθείτε το μέγεθος του μνημείου, παρατηρώντας το ύψος των ανθρώπων που φαίνονται τόσο μικροσκοπικοί στη μακέτα του ναού.
- Στο βάθος του αιθρίου μπορείτε να παρατηρήσετε μία ψηφιακή απεικόνιση του χρυσελεφάντινου αγάλματος της Αθηνάς και να παρακολουθήσετε μία ταινία με θέμα την αρχιτεκτονική και τη γλυπτική διακόσμηση του Παρθενώνα.
- Μην ξεχάσετε να δείτε στο αίθριο και τις δύο μικρές αναπαραστάσεις των αετωμάτων του ναού!

- Περάστε στην **Αίθουσα του Παρθενώνα** και κατευθυνθείτε προς τη βορειοδυτική γωνία. Από τη θέση αυτή παρατηρήστε την πόλη και σχολιάστε τη θέα προς την Ακρόπολη. Ρωτήστε τα παιδιά εάν αναγνωρίζουν τα δύο μνημεία που βλέπουν επάνω στον Ιερό Βράχο (Παρθενώνας, ναός Αθηνάς Νίκης). Αναφερθείτε και σε κάποια άλλα γνωστά μνημεία της νότιας πλαγιάς της Ακρόπολης (Θέατρο Διονύσου, Ηρώδειο κ.α.).
 - Επισημάνετε στους μαθητές ότι η Αίθουσα έχει ορθογώνιο παραλληλόγραμμο σχήμα, όπως και ο Παρθενώνας, έχει τον προσανατολισμό και τις διαστάσεις του, τον ίδιο αριθμό κιόνων με αυτούς που περιέβαλλαν τον ναό και επίσης ότι τα γλυπτά είναι τοποθετημένα σε ανάλογες θέσεις με αυτές που είχαν επάνω στον ναό.
-
- Στη συνέχεια βοηθήστε τους μαθητές να αναγνωρίσουν τις τρεις γλυπτικές ενότητες του ναού που φέρουν διακόσμηση (αετώματα, μετόπες, ιωνική ζωφόρος). Μιλήστε για τα θέματα που απεικονίζονται στο δυτικό αέτωμα και στις δυτικές μετόπες. Κάντε μία σύντομη συζήτηση για τα πρωτότυπα γλυπτά και τα αντίγραφα από γύψο.

4

- Προχωρήστε πίσω από τις μεταλλικές κολόνες και παρατηρήστε τη **δυτική ζωφόρο**. Συζητήστε για το αν οι περισσότεροι λίθοι σε αυτή την πλευρά είναι πρωτότυποι ή αντίγραφα.

Μιλήστε για το θέμα της ζωφόρου και τονίστε στους μαθητές ότι σε

αντίθεση με τα υπόλοιπα γλυπτά, το θέμα εδώ δεν είναι εμπνευσμένο από τη μυθολογία. Μιλήστε για τη μεγάλη γιορτή των Παναθηναίων και κυρίως για την πομπή προς την Ακρόπολη που απεικονίζεται στη ζωφόρο. Εδώ στη δυτική ζωφόρο βλέπουμε την προετοιμασία των ιππέων που συμμετέχουν στην πομπή.

- Δείτε στις μεγάλες οθόνες την ψηφιακή αποκατάσταση των λίθων της δυτικής ζωφόρου. Παρατηρήστε τα χρώματα με τα οποία θα ήταν πιθανόν ζωγραφισμένα τα γλυπτά αλλά και τα μεταλλικά εξαρτήματα (χαλινάρια, ξίφη κ.α.) που συμπλήρωναν τη διακόσμησή τους.
- Παρατηρήστε στη νοτιοδυτική γωνία της Αίθουσας την αποκατάσταση του ανθεμίου που άλλοτε στόλιζε την κεντρική γωνία του αετώματος.

5

- Προχωρήστε τώρα στη **νότια πλευρά** της Αίθουσας και παρατηρήστε στη ζωφόρο τις υπόλοιπες ομάδες που συμμετέχουν στην πομπή. Μετά την ομάδα των ιππέων εικονίζονται άρματα που τα οδηγούν ηνίοχοι και ακολουθούν πεζοί με προσφορές για τη θεά. Και στις δύο μακρές πλευρές (βόρεια και νότια) συμμετέχουν οι ίδιες ομάδες, ωστόσο καμιά μορφή δεν είναι ακριβώς ίδια με μια άλλη. Κάθε λίθος είναι μοναδικός.

- Δείτε το βίντεο για την αποκόλληση της παράστασης του λίθου III της νότιας ζωφόρου από το συνεργείο του Λόρδου Έλγιν το 1803 και μιλήστε για την νεότερη ιστορία των γλυπτών.
- Παρατηρήστε και τις νότιες μετόπες, οι οποίες σώζονται σε καλύτερη κατάσταση και αναφερθείτε στο μύθο των Κενταύρων.

6

Εκτός από το [φυλλάδιο εξερεύνησης](#) μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και το έντυπο [«Οι Θεοί του Ολύμπου στη Ζωφόρο του Παρθενώνα»](#).

- Συνεχίστε την περιήγησή σας στην **ανατολική πλευρά** της Αίθουσας. Σταθείτε στο κέντρο της ανατολικής ζωφόρου και μιλήστε για το αποκορύφωμα της πομπής, την παράδοση του πέπλου στη θεά Αθηνά. Αναζητήστε και ταυτίστε τους θεούς που παρακολουθούν καθιστοί τη σκηνή.
- Μιλήστε για το θέμα που απεικονίζουν τα γλυπτά του ανατολικού αετώματος και παρακινήστε τους μαθητές να αναγνωρίσουν τις σωζόμενες μορφές.

7

- Ολοκληρώστε την περιήγησή σας με την εξερεύνηση της **βόρειας πλευράς**. Παρατηρήστε κι εδώ στη ζωφόρο τους συμμετέχοντες στην πομπή που κινούνται από δεξιά προς τα αριστερά καθώς κατευθύνονται στην ανατολική πλευρά του ναού. Ιππείς, άρματα με ηνιόχους και με πάνοπλους αθλητές, άνθρωποι που κρατούν προσφορές για τη θεά και ζώα που προορίζονται για τη θυσία, όλοι εικονίζονται στο μοναδικό αυτό αφηγηματικό ανάγλυφο.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ

Οι μαθητές σας, μετά την επιστροφή τους στο σχολείο, έχουν αποκτήσει περισσότερες γνώσεις, βιώματα και εμπειρίες.

Συζητήστε μαζί τους τι τους εντυπωσίασε περισσότερο από την επίσκεψή τους στο Μουσείο Ακρόπολης και αφιερώστε λίγο ακόμη χρόνο για κάποια δραστηριότητα που θα έχει ως στόχο την ψυχαγωγία, την εμβάθυνση και την εμπέδωση όλων όσων είδαν και άκουσαν.

Ακολουθούν ενδεικτικές **προτάσεις για δραστηριότητες** που μπορείτε να πραγματοποιήσετε στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος.

...στο μάθημα της Ιστορίας

Παροτρύνετε τα παιδιά :

- να βρουν αντιστοιχίες της γιορτής των Παναθηναίων με σημερινές εθνικές ή θρησκευτικές γιορτές (π.χ Πάσχα) ή με ένα σημερινό πανηγύρι (προς τιμή κάποιου Αγίου) και να τις καταγράψουν.
- να αναζητήσουν αντίστοιχες γιορτές για άλλους θεούς των αρχαίων, τα Αφροδίσια, τα Αδώνια, τα Ηραία κλπ.
- να σκεφτούν πώς τα γλυπτά εκφράζουν το δημοκρατικό πολίτευμα και τις αξίες της κλασικής Αθήνας (δημοκρατία, μέτρο, αρμονία, ανθρωποκεντρισμός).
- να διερευνήσουν το χρονικό και τις συνθήκες απομάκρυνσης των Γλυπτών του Παρθενώνα καθώς και τη μεταφορά τους στο Βρετανικό Μουσείο.
- να οργανώσουν ένα αγώνα επιχειρηματολογίας για την επιστροφή των γλυπτών με ιστορικά και ηθικά δεδομένα.

...στο μάθημα των Καλλιτεχνικών

Ζητήστε από τα παιδιά να παρουσιάσουν εικαστικά κάτι που τους εντυπωσίασε.

Μερικές ιδέες:

- να δημιουργήσουν σε χαρτί ή ρολό χαρτιού, μια «ζωφόρο» με σκηνές από τη ζωή στο σχολείο (π.χ. μία σχολική γιορτή ή κάποιο αθλητικό γεγονός).
- να ζωγραφίσουν δύο μορφές από το γλυπτό που τους εντυπωσίασε και να γράψουν έναν διάλογο μεταξύ τους.
- να δημιουργήσουν σελιδοδείκτες με μεμονωμένες μορφές από τα γλυπτά.
- να εικονογραφήσουν με ζωγραφιές ή κόμικς κάποια από τις ιστορίες που προτείνονται στο μάθημα της γλώσσας.
- να δημιουργήσουν με τα σώματά τους σκηνές εμπνευσμένες από τα γλυπτά (π.χ από τις μετόπες με την κενταυρομαχία) και να τις φωτογραφίσουν ή να τις βιντεοσκοπήσουν.
- να δημιουργήσουν ένα σύγχρονο έργο με ζωγραφική, κολάζ με υλικά χειροτεχνίας (χαρτόνια, φελιζόλ, πλαστελίνες κ.α) ή με φωτογραφία, video art, ψηφιακό κολάζ που τοποθετεί τα γλυπτά σε σύγχρονο πλαίσιο (π.χ μουσείο, υπαίθρο, πόλη, δρόμος).
- να προτείνουν το εικονογραφικό πρόγραμμα ενός ναού με άλλα θέματα από τη μυθολογία ή ανεξάρτητα, που θα ήθελαν να έχει ο ναός στα αετώματα, τη ζωφόρο και τις μετόπες.
- να σχεδιάσουν σύγχρονα προϊόντα για τοπωλητήριο του Μουσείου με έμπνευση από τα γλυπτά.
- να δημιουργήσουν αφίσες ή ψηφιακά έργα που προωθούν το αίτημα για επανένωση των γλυπτών.
- να αναζητήσουν έργα τέχνης από την αναγέννηση μέχρι σήμερα που εμπνεύστηκαν από τα γλυπτά του Παρθενώνα.
- να φτιάξουν κάρτες με θέμα τα γλυπτά είτε ζωγραφίζοντας είτε με φωτογραφίες που έχουν τραβήξει είτε με κολάζ, κ.λ.π.
- να φτιάξουν ένα λεύκωμα ή να κάνουν μία έκθεση φωτογραφίας στην τάξη με φωτογραφίες που οι ίδιοι τράβηξαν κατά την επίσκεψη και να γράψουν τις λεζάντες.

...στο μάθημα της Θεατρικής Αγωγής

Οι μαθητές μπορούν να εκφραστούν με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

- Αγάλματα που ζωντανεύουν
Τα παιδιά διαλέγουν μια μορφή από τα γλυπτά και προσπαθούν να σταθούν όπως αυτή (στάση σώματος, έκφραση). Έπειτα «ζωντανεύουν» για λίγο και λένε μία φράση (π.χ είναι η τρίτη φορά που συμμετέχω στα Παναθήναια), ή συναίσθημα (π.χ φοβάμαι μην πέσω από το άλογο).
- Μάντεψε ποιο γλυπτό είμαι!
Σε ομάδες, τα παιδιά παρουσιάζουν με παντομίμα μορφές εμπνευσμένες από τη ζωφόρο, τα αετώματα ή τις μετόπες και οι υπόλοιποι προσπαθούν να μαντέψουν τη σκηνή (π.χ. θεοί, πομπή, άλογα).
- Θεατρική παράσταση με θέμα « Η πομπή των Παναθηναίων»
Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και αναπαριστούν την πομπή των Παναθηναίων. Μπορούν να φτιάξουν αξεσουάρ με διάφορα υλικά αλλά και ρούχα, αντίγραφα των αρχαίων ενδυμάτων με χαρτί γκοφρέ ή απλά υφάσματα. Όλη η αναπαράσταση μπορεί να συνοδευτεί από μουσική ή αφήγηση.
- Δραματοποιημένο διάλογο με θέμα την επανένωση των γλυπτών
Δύο ή τρία γλυπτά «συνομιλούν» για το παρελθόν τους, την κατασκευή τους, τις περιπέτειές τους στο πέρασμα του χρόνου και τη σημερινή τους θέση στα μουσεία.
- Αναπαράσταση με έμπνευση από τη Ζωφόρο
Οι μαθητές παρουσιάζουν μια παράσταση εμπνευσμένη από τη ζωφόρο του Παρθενώνα, εμπλουτισμένη με φως, ήχο, μουσική και κίνηση.

...στο μάθημα της Πληροφορικής

Ωθήστε τους μαθητές σας να εκμεταλλευτούν την εξοικείωση που έχουν με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, προκειμένου:

- να εξερευνήσουν τα γλυπτά της Ζωφόρου του Παρθενώνα με τη βοήθεια της ψηφιακής εφαρμογής [η Ζωφόρος του Παρθενώνα](#). Η εφαρμογή περιλαμβάνει την ενότητα [«Παιχνίδια»](#). Κάθε ένα από τα 6 παιχνίδια συνοδεύεται από ειδικά σχεδιασμένο εκτυπώσιμο υλικό δραστηριοτήτων σε μορφή pdf για το σπίτι και το σχολείο που συμπληρώνει την ψηφιακή εμπειρία.

- Το παιχνίδι-παζλ [Ένα Δώρο για τη Θεά](#) παρουσιάζει σκηνές από την πιο σημαντική στιγμή της γιορτής των Παναθηναίων, την προσφορά του πέπλου στη θεά Αθηνά.
- Με το παιχνίδι [Πάρε μέρος στην Πομπή](#) τα παιδιά γνωρίζουν τις ομάδες των ανθρώπων που συμμετέχουν στην πομπή των Παναθηναίων.
- Το παιχνίδι [Θεός, Άνθρωπος, Ζώο](#) βοηθάει τα παιδιά να εξασκήσουν τη μνήμη τους παρατηρώντας τόσο την ποικιλία των μορφών που απεικονίζονται στη ζωφόρο όσο και τη μοναδικότητα της κάθε μίας απ' αυτές.
- Το παιχνίδι [Ψάξε να με βρεις](#) παρακινεί τους μαθητές να εντοπίσουν κρυμμένες λεπτομέρειες της ζωφόρου που δίνουν κίνηση και ζωντάνια στη συνεχόμενη ανάγλυφη παράσταση και δεν είναι εύκολο να τις δεις με την πρώτη ματιά.
- Με το παιχνίδι [Τα Χρώματα της Ζωφόρου](#) θα ανακαλύψεις την πολύχρωμη διακόσμηση που είχε κάποτε η ξεχωριστή αυτή ανάγλυφη σύνθεση!
- Με το παιχνίδι [Γίνε Συντηρητής](#) θα μάθεις για τις φθορές της ζωφόρου αλλά και τις μεθόδους με τις οποίες οι συντηρητές τις αντιμετωπίζουν.
- να δημιουργήσουν στον υπολογιστή κάρτες με φωτογραφίες από την περιήγησή τους στο μουσείο γράφοντας μια μικρή λεζάντα.
- να σχεδιάσουν μία αφίσα για την επιστροφή των γλυπτών στην Ελλάδα.
- να φτιάξουν μία προβολή παρουσίασης με υλικό από την επίσκεψή τους.
- να πάρουν συνέντευξη από μία προσωπικότητα της εποχής (π.χ Περικλή, Φειδία) και να την παρουσιάσουν με video ή podcast.
- να επεξεργαστούν ψηφιακά μία εικόνα που τους άρεσε.
- να δημιουργήσουν το δικό τους ιστολόγιο ή ιστότοπο (blog) για τα γλυπτά του Παρθενώνα.

...στο μάθημα της Ν. Γλώσσας

Χωρίστε τα παιδιά σε ομάδες και ζητήστε τους με αφορμή τον Παρθενώνα και τα γλυπτά του:

- να γράψουν μία διαφορετική εκδοχή του μύθου για τη γέννηση της θεάς Αθηνάς ή για τη φιλονικία της με τον Ποσειδώνα.
- να επιλέξουν κάποιες μορφές από όποιο γλυπτό τους αρέσει περισσότερο και να φανταστούν ότι ζωντανεύουν. Τι θα έλεγαν;
- να πάρουν συνέντευξη από έναν αρχαίο Αθηναίο που συμμετείχε ή που παρακολούθησε την πομπή των Παναθηναίων ή από κάποιον που παρακολούθησε την απόσπαση των γλυπτών από τα συνεργεία του Λόρδου Έλγιν.
- να γράψουν τις λεζάντες για μία φωτογραφική έκθεση με δικές τους φωτογραφίες από την επίσκεψη ή από το διαδίκτυο.
- να δημιουργήσουν μία διαφήμιση με πρωταγωνιστές μορφές από τα γλυπτά. Συζητήστε για τη χρήση των αρχαιοτήτων στη διαφήμιση, τη χρήση και την κατάχρηση.

Σημ.: Οι γλωσσικές δραστηριότητες θα μπορούσαν να γίνουν και στο πλαίσιο του μαθήματος της ξένης γλώσσας που μαθαίνουν τα παιδιά για μεγαλύτερη εξάσκηση.

...στο μάθημα των Μαθηματικών

Παροτρύνετε τους μαθητές σας:

- να μετρήσουν τις ομάδες που συμμετέχουν στην πομπή των Παναθηναίων στη βόρεια και στη νότια πλευρά του ναού. Πόσα άρματα και πόσα ζώα για θυσία εικονίζονται στη βόρεια και πόσα στη νότια πλευρά του ναού;
- να δουν τη διαδικτυακή εφαρμογή για τη ζωφόρο του Παρθενώνα και να μετρήσουν πόσοι λίθοι βρίσκονται στο Μουσείο Ακρόπολης και πόσοι στο Βρετανικό Μουσείο.
- να αναζητήσουν τη συμμετρία στις μορφές των γλυπτών.
- να δημιουργήσουν δικά τους συμμετρικά μοτίβα εμπνευσμένα από τα γλυπτά.

...στο μάθημα των Φυσικών Επιστημών

Βοηθήστε τους μαθητές σας:

- να μελετήσουν τα υλικά κατασκευής των γλυπτών (πεντελικό μάρμαρο, μπρούντζος κ.α) και να τα συγκρίνουν με τα υλικά που χρησιμοποιούνται στη γλυπτική σήμερα.
- να μελετήσουν το φαινόμενο της όξινης βροχής και τη φθορά που προκαλεί στα γλυπτά κάνοντάς τα να χάσουν τη λεία τους επιφάνεια.
- να παρατηρήσουν τη «μαύρη κρούστα» επάνω στα γλυπτά που δημιουργήθηκε όσο ήταν εκτεθειμένα στην ατμοσφαιρική ρύπανση και να ψάξουν να δουν την αιτία δημιουργίας της.
- να ψάξουν να βρουν ποια σύγχρονη μέθοδος καθαρισμού χρησιμοποιήθηκε για να καθαριστούν τα γλυπτά του Παρθενώνα και οι Καρυάτιδες του Ερεχθείου.
- να κάνουν πειράματα με γωνίες φωτισμού για να δουν πώς το φως αναδεικνύει τις λεπτομέρειες των γλυπτών.

... στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής

Προτείνετε στα παιδιά:

- να αναπαραστήσουν τα αγωνίσματα της γιορτής των Παναθηναίων.
- να συζητήσουν για τη σημασία της νίκης, των βραβείων και του «ευ αγωνίζεσθαι».
- να συγκρίνουν τους αθλητικούς αγώνες των Παναθηναίων με τους σύγχρονους Ολυμπιακούς αγώνες.

Εάν επιθυμείτε, μπορείτε να στείλετε μία σύντομη περιγραφή & φωτογραφίες από την εργασία των μαθητών σας στο email μας education.ysma@culture.gr